

Vorstelijke dagtocht

Op woensdag 23 augustus 2023 zijn alle deelnemers mooi op tijd aanwezig op Plein 1969 in Heeswijk-Dinther voor de verrassende dagtocht van KBO-Dinther naar Gelderland. Het gezelschap bestaat uit 44 personen: 38 uit Dinther, 1 uit Heeswijk en 5 uit Loosbroek. We vertrekken om 8.30 uur vanaf Plein 1969 met Wim Verhoeven van Brabant Expres achter het stuur.

Hij brengt ons naar Restaurant "De Ruggestee" om de dag te starten met koffie of thee en appelgebak. Dit restaurant ligt op twee kilometer van het dorpje Hoenderloo in de prachtige natuur van de Veluwe, omgeven door bos en hei.

Kennismaking met de Veluwe en Kroondomeinen

Daarna rijden we naar Ugchelen voor het begin van een tourtocht over de Veluwe waar zich ter hoogte van Apeldoorn Kroondomein Het Loo bevindt.

We maken kennis met onze gids Irene Beaupain die ons meeneemt voor een "Royal Tour". Zij vertelt heel onderhoudend en duidelijk vele wetenswaardigheden over het gebied waar we door rijden.

Met haar maken we kennis met de Kroondomeinen een gebied van ruim 10.000 ha, dat bestaat uit twee staatsdomeinen en een kroondomein, dat door koningin Wilhelmina werd nagelaten aan het volk. Het is merendeel bebost. Ook zijn er veel heidevelden en weinig landbouwgronden. Slechts 0,5% bestaat uit bebouwd oppervlak en tuinen. Dat percentage ligt vast; een gegarandeerd prachtig natuurgebied.

Helaas zien we geen wilde zwijnen, edelherten, vossen of andere dieren.

Het papiermakersdorpje Ugchelen

De route loopt door een aantal mooie plaatsen in het gebied.

Allereerst Ugchelen, een dorpje in de gemeente Apeldoorn, dat overigens het in de aankondiging van de reis genoemde oud papiermakersdorpje blijkt te zijn. In het begin van de 17^e eeuw is er voor het eerst sprake van papierfabricage. Nu is er VHP Security Paper nog gevestigd, een fabriek gespecialiseerd in de productie van hoog veiligheidspapier voor bankbiljetten.

Vanaf het eind van de 19^e eeuw zijn er papierfabrieken omgezet in wasserijen. Een vorm van innovatie, die te verklaren is door de vergelijkbare manier van werken in beide bedrijfstakken. Bovendien is het water in de Veluwe schoon en zacht.

Een markant gebouw in Ugchelen is het Rooms-katholieke Kinder- en Herstellingsoord Caesarea. Aardig om te weten is dat Zusters van Liefde uit Veghel hier in de vorige eeuw woonden en werkten. Nu is het Leger des Heils in het hoofdgebouw gehuisvest en wordt de kapel verhuurd voor verschillende activiteiten.

Apeldoorn en het Huis van Oranje

We rijden door Berg en Bos, een villawijk op een voormalig landgoed. In Park Berg en Bos ligt Apenheul en aan de noordzijde attractiepark Julianatoren.

We zien op de brede middenberm van de Koning Lodewijklaan de voormalige Loolijn of Koningslijn, een spoorlijn van de Oosterspoorweg naar Het Loo, waardoor de koninklijke familie een rechtstreekse verbinding met Amsterdam had.

Achter de kantoorvilla van Hunink & Holtrigter Woning- en Bedrijfsmakelaars aan Loolaan 554 bevindt zich de in de 2^e wereldoorlog gebouwde bunker van Seyss-Inquart. Voor de Grote of Koninginnekerk aan de Loolaan staat een standbeeld van koningin Wilhelmina. Bijzonder is het dat dit standbeeld niet op een sokkel staat. De Koningsschool aan de Loolaan is op initiatief van Koning Willem III gebouwd voor kinderen van medewerkers van Paleis Het Loo. Nu zien we op dezelfde plaats Residentie de Koningsschool, een luxe seniorencomplex.

Vlakbij Paleis Het Loo zien we “De Naald”, een 17 meter hoge obelisk, vanwaar drie kaarsrechte lanen gesitueerd zijn: de Loolaan, Jachtlaan en Koning Lodewijklaan. Het is een cadeau van de inwoners van Apeldoorn aan het bruidspaar koningin Wilhelmina en prins Hendrik. Het staat ons nog wel voor de geest: op Koninginnedag 2009 is er een automobilist met hoge snelheid tegen de Naald aangereden in aanwezigheid van de koninklijke familie.

Stadhouder Willem III heeft in 1684 het middeleeuwse kasteel Het Oude Loo aangekocht, om ernaast een nieuw jachtverblijf op te trekken. Aanvankelijk een vierkant hoofdgebouw met aan weerszijden ervan zijvleugels; met elkaar verbonden via halfronde colonnades. Paleis Het Loo is tot 1975 door leden van de Koninklijke familie van Nederland bewoond. Sinds 1984 is het als Nationaal Museum Paleis het Loo opengesteld voor publiek. Tijdens de ingrijpende restauratie van 1977/1984 van het paleis en de tuinen zijn o.a. enkele aanbouwen uit de 19e en 20e eeuw en de witte pleisterlaag verwijderd. In de periode 2018/2022 is het paleis opnieuw gerenoveerd. Het betrof noodzakelijk onderhoud en uitbreiding van de bezoekersfaciliteiten met een ondergronds museum van 5000 m². Er is voor gekozen om waar mogelijk alles in de originele staat terug te brengen.

Vlak bij het paleis, in Huis Het Loo, wonen momenteel prinses Margriet en Pieter van Vollenhoven. Achter Het Loo bevindt zich het Oude Loo, dat door de Staat achtereenvolgens is verhuurd aan prinses Beatrix en aan haar oudste zoon, koning Willem-Alexander.

De tuinen van Paleis Het Loo zijn de grote blikvanger. Het Paleispark is net als de Koninklijke Houtvesterij onderdeel van kroondomein Het Loo. Het is vrij toegankelijk en beschikt o.a. over rolstoelpaden.

Het hooggelegen Uddel

Uddel is bekend van de laatste houtskoolbranderij in Nederland, die vanaf 1850 door de firma Beekman is gerund tot 1996. Daarmee kwam een eind aan een eeuwenlange Veluwe traditie van kolenbranden.

Op een hoogte van 60 tot 80 meter is er in en rondom Uddel veel natuur, zoals bos en heide, maar zijn er ook diverse meren. De Torenberg is het op één na hoogste punt van Gelderland en het Uddelermeer is het hoogst gelegen bronmeer in Nederland.

Hoewel de verhuizing vanuit de Van Braam Houckgeestkazerne in Doorn naar Kamp Nieuw Milligen nog jaren duurt, heeft Defensie begin dit jaar al een gepantserd rupsvoertuig met aanhanger neergezet op de rotonde bij de Amersfoortseweg en Meervelderweg. Dit als ‘welkom’ voor het Korps Mariniers en om de komst naar Nieuw-Milligen aan te kondigen.

Het klein monumentaal dorpje Hoog-Soeren

Op weg naar Hoog-Soeren komen we langs de echopot van Apeldoorn. Het is een 56 meter diepe put die koning Lodewijk Napoleon heeft laten graven om drinkwater voor de paarden van de napoleontische legers te hebben. Door de grote diepte functioneert de put als echopot en is het in de twintigste eeuw vaak een bestemming van schoolreisjes geweest. Aan de rand van Hoog-Soeren staat een woonhuis met de naam "Zusterhuis". Dit huis is rond 1920 aangekocht door Koningin Wilhelmina en zij heeft het laten verbouwen en inrichten als huisvesting van een wijkverpleegster voor het personeel van de Kroondomeinen. Op Hoog Soeren 8 staat nog het gebouwtje, dat dienst heeft gedaan als provisorisch schoollokaal vóór de komst van een echte schoolmeester. Koningin Sophie, de echtgenote van Willem III, kwam hier graag op bezoek. In 1916 komt er een nieuw schoolgebouw.

Daarna komen we langs de eerste natuurbegraafplaats in Nederland. Natuurbegraafplaats Westerwolde ligt midden in de bossen op de Veluwe, in Assel, gemeente Hoog-Soeren.

Tijd voor de lunch

We nemen in Ugchelen weer afscheid van onze gids Irene Beaupain. We komen daarvoor terug in restaurant "De Ruggestee", waar we – daarop eerder geattendeerd door Irene – nu pas zien dat de bermen omgewoeld zijn door de wilde zwijnen. We laten ons de lunch goed smaken.

Wijngaard Domein Hof te Dieren

In de voormalige moestuin van het Landgoed Domein Hof te Dieren hebben nu twee pachters domicilie: Kwekerij Hof te Dieren en Wijngaard Domein Hof te Dieren. Op het landgoed zijn 300 jaar geleden al druiven verbouwd door Willem II. Dat gebeurt sinds 2004 door Youp Cretier en zijn vrouw Riet van Wijngaard Domein Hof te Dieren. Op biologische wijze telen zij tien verschillende soorten druivenrassen voor de eigen wijnen en likeuren. Wij hebben hiervan kunnen proeven op het terras. Natuurlijk hoort er ook vers stokbrood en kruidenboter bij. De rondleiding en het informatieve praat tijdens de proeverij zijn door Youp met heel veel enthousiasme en een flinke dosis humor gegeven. Bij het teruggaan naar de bus zien we ook het linker gedeelte van de moestuin, dat in gebruik is bij Kwekerij Hof te Dieren. Deze kwekerij is gespecialiseerd in de teelt van bijzondere vaste planten.

Weer naar huis

Hierna gaan we met de touringcar terug naar Brabant. Ondanks de file zijn we aardig op tijd in restaurant "De Pastorie Zeeland" waar we aan tafel gaan voor een uitstekend drie-gangendiner. Nadien rijden we terug naar huis en komen rond 20.00 uur weer op Plein 1969 aan.

Het is het einde van een prachtige en onvergetelijke dag.